

Handläggare
Kommunstyrelseförvaltningen
Johanna Östhem
Enhetschef
08-578 293 73
johanna.osthem@tyreso.se

Handlingstyp
Tjänsteskrivelse

Datum
2021-02-11

Sida
1 (4)
Diarienummer
KSM-2021-188

Mottagare
Hållbarhetsutskottet

Information om kommunalt ansvar för insamling och behandling av returpapper

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut till hållbarhetsutskottet

- Informationen noteras.

Kommunstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Kommundirektör

Sara Kopparberg
Chef samhällsbyggnadskontoret

Sammanfattning

Regeringen beslutade 2020-12-22 att producentansvar för insamling och behandling av returpapper ska upphöra och att ansvaret för att samla in och behandla returpapper tillfaller kommunerna från och med 2022-01-01.

I det fall det inte kommer ett nationellt direktiv om hur ansvaret för insamling och behandling av returpapper ska omfördelas från FTI AB (Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB) till kommunerna, har Tyresö kommun med anledning av tidigare väletablerade samarbeten, inlett ett projekt med Nacka vatten och avfall och Värmdö kommun.

Projektets mål är att starta ett samordnat insamlingssystem för returpapper i Nacka, Värmdö och Tyresö från 2022-01-01. Syftet med projektet är att säkerställa att insamlingen av returpapper kan fortsätta minst lika bra som tidigare utan att påverka upplevelsen för de boende. Därmed kan det insamlade returpappret fortsätta att återvinnas och behöver därmed inte läggas i restavfallet vilket skulle leda till ökade kostnader och försämrade miljönyttan.

Projektets strategi är att driva vidare det befintliga systemet med behållare för returpapper på FTI:s återvinningsstationer. Om möjligt bör befintliga behållare köpas och fortsätta användas. Tömning sker genom upphandling i enlighet med LOU av entreprenör som kör i alla 3 kommunerna.

Slutmålet är att detta insamlingssystem ska kunna fungera samordnat med befintliga återvinningsstationer under en period på några år fram till att ett fastighetsnära system för insamling av förpackningar genom producentansvar införts senast 2026.

Beskrivning av ärendet

Förslaget till beslut föreslås finansieras inom avfallstaxan.

Ärendet bedöms inte beröra barn varför någon prövning av barnets bästa inte har genomförts.

Regeringen beslutade 2020-12-22 att producentansvar för insamling och behandling av returpapper ska upphöra och att ansvaret för att samla in och behandla returpapper tillfaller kommunerna 2022-01-01.

I det fall att det inte kommer ett nationellt direktiv¹ om hur ansvaret ska omfördelas från FTI:AB till kommunerna, har Tyresö kommun med anledning av tidigare väletablerade samarbeten, inlett ett projekt med Nacka vatten och avfall och Värmdö kommun.

Projektets mål är att starta ett samordnat insamlingssystem för returpapper i Nacka, Värmdö och Tyresö från 2022-01-01. Syftet med projektet är att säkerställa att insamlingen av returpapper kan fortsätta som tidigare utan att

¹Parallellt med kommunsamarbetsprojektet pågår på nationell nivå via Avfall Sverige och SKR diskussioner om ett kommunalt övertagande av Pressretur, det materialbolag som idag sköter insamlingen och återvinningen av returpapper. Vad en sådan alternativ lösning innebär för Tyresö kommuns del är ännu inte möjlig att avgöra och lämnas utanför projektet men är viktig att känna till då det kan innebära att förutsättningarna ändras.

påverka upplevelsen för de boende.

Kostnaden beräknas till 150 tkr för projektledning och inköpsfunktion. Övriga resurser från respektive kommun medverkar med egen tid och belastar inte projektet. Löpande driftkostnad för insamlingsystemet beräknas till 3,5 Mkr per år för de 3 kommunerna gemensamt (1 Mkr för Tyresö kommun). Slutmålet är att detta insamlingsystem ska kunna fungera samordnat med befintliga återvinningsstationer under en period på några år fram till att ett fastighetsnära system för insamling av förpackningar genom producentansvar införts senast 2026.

Prioriteten på projektet är att ett insamlingsystem ska finnas på plats och vara i drift 2022-01-01.

Projektets strategi är att driva vidare det befintliga systemet med behållare för returpapper på FTI:s återvinningsstationer (ÅVS:er). Om möjligt bör befintliga behållare köpas och fortsätta användas. Tömning sker genom upphandling av entreprenör som kör i alla 3 kommunerna.

Till följd av regeringens beslut kommer hushållen betala för insamlingen av returpapper via avfallstaxan. Utformning och storlek på avgiften utreds under projektets införandefas och beslutas av respektive kommunfullmäktige i samband med revidering av avfallstaxorna.

Värdet av projektet är att insamlingen av returpapper fortsätter att fungera minst lika bra som tidigare. Därmed kan det insamlade returpappret fortsätta att återvinnas och behöver därmed inte läggas i restavfallet vilket skulle leda till ökade kostnader och försämrade miljönyttan.²

I projektet ingår framtagande av förslag på och avgränsning av insamlings-systemet. Upphandling av insamlingsentreprenör och behandling av insamlat material ingår också. Även förslag på taxemodell för insamlingsystemet ingår.

² I och med beslutet att ta bort producentansvaret för returpapper och kommunalisera ansvaret försvann även kravet på producenterna att uppfylla insamlings- och återvinningsmålen. Istället inträder ett kommunalt ansvar att samla in och återvinna returpapper. Detta måste läsas i ljuset av det finns indikationer på att det är billigare att använda jungfrulig träråvara vid framställningen av papper framför att blanda in returråvara. Det förändrade ansvarsförhållandet kan därför leda till att kommunerna kan komma att få svårt att få avsättning för det insamlade materialet och det kan inte heller sägas säkert att det i framtiden kommer att vara möjligt att sälja returpapper på marknadsmässiga villkor. Sammantaget borgar detta för att avfallstaxan kan komma att behöva höjas än mer än beräknat om det inte införs nationella regler som t e x styr mot inblandning av returråvara vid nytillverkning av papper eller på annat sätt bibehåller en efterfrågan av returpappret. Se även: <https://skr.se/download/18.352bc51d1749ebcd73a61406/1600671781184/WEBB-14-Yttr-Kommunalt-ansvar-for-insamling-och-materialatervinning-av-returpapper.pdf>

Kvalitetsmål för projektets slutresultat:

- Insamlingssystem driftsatt 2022-01-01
- Tillgängliga insamlingsbehållare på alla ÅVS:er
- Nivåmätning för tömningsoptimering på alla behållare

Leveransobjekt

Förfrågningsunderlag enligt LOU för upphandling av insamlingstjänst och återvinning (separat eller kombinerat) ska tas fram.

Interna krav

- Insamlingsfordon ska drivas av förnyelsebart bränsle. Miljöklass Euro 6.
- Tömning av behållarna ska ske mellan 75-100 % fyllnadsgrad.

Förslag på utformning av insamlingssystem tas fram och beslutas av styrgruppen (representant från alla tre kommuner).

Kvalitetsplan

Förfrågningsunderlaget för upphandling av insamlingsentreprenör tas fram i samverkan med inköpare från Nacka kommun, denne kvalitetssäkrar upphandlingen.

Bedömning av inkomna anbud görs av projektgruppen (representant från alla tre kommuner) och redovisas för styrgruppen som tar beslut om vilken anbud som ska antas.

Projektledaren (Nacka kommun) tar fram ett förslag på insamlingssystem och förankrar i projektgruppen och styrgruppen.

Projektledaren tar med stöd av inköpare fram ett förfrågningsunderlag för upphandling. Entreprenör för tömning av behållarna med returpapper ska utses genom upphandling i enlighet med LOU.